

כ"א.ל.מ

לחקר הלשון העברית ולשונות סמוכות

[העברית ואחיותיה]

עורכים

יהודית הנשקה, אהרן ממזן ותמר צבי

,

תשע"ד

מכון בן-צבי לחקר
קהילות ישראל במזרח

החוג ללשון העברית
אוניברסיטת חיפה

כרך זה יוצא לאור באדיבותם של
הפקולטה למדעי הרוח באוניברסיטת חיפה
ומשרד החינוך – המזכירות הפדגוגית,
המרכז לשילוב מורשת יהדות המזרח

הפקה ועריכת לשון באנגלית: מיכאל גלצר
עריכת לשון: ראומה יצחקי
סדר ועימוד: לשון לימודים בע"מ, ירושלים
לוחות: קרן אור דוד קדוש
הדפסה: אחוה בע"מ

ISSN 1565-1967

©

כל הזכויות שמורות לאוניברסיטת חיפה ולמכון בן-צבי
של יד יצחק בן-צבי והאוניברסיטה העברית בירושלים

להזמנות: יד יצחק בן-צבי, ת"ד 7660, ירושלים 9107601
טל': 02-5398833 ; bookstore@ybz.org.il

תוכן העניינים

ז	פתח דבר
	מצב המחקר
1	משה בר-אשר לשונות היהודים במזרח ובמערב ומסורות הלשון שלהם
23	חזה טורניאנסקי לשונות היהודים – עבר, הווה ועתיד
34	אהרן ממן מסורות הלשון ולשונות היהודים: מצב המחקר
	מסורות הלשון ולשונות היהודים
45	סיריל אסלנוב הגיית השי"ן כסי"ן ביידיש ליטאית: השערה בדבר מוצאה
55	יוסף טובי בחינות סוציולינגוויסטיות בספרות הערבית-היהודית הנדפסת בתוניסיה: הצפון (תוניס וסוסה) לעומת הדרום (ג'רבה)
67	דורון יעקב שתי הערות על השווא במסורת הלשון של יהודי תימן
79	יוליה קריבורוצ'קו גלוסר קראי(?) יהודי-יווני לנביאים מן המאה הי"ד: שבעים פנים לתורה
91	מיכאל ריז'יק בין העברית ביצירת יהודי דרום-איטליה לבין לשון הקראים: בחיפוש העברית האזורית במזרחו של הים התיכון
113	אורה (רודריג) שורצולד "הן" "הנה" ו"והנה" בתרגומי לאדינו ובתרגומי ספרד: היבטים מילוניים ותחביריים

לשון חכמים והארמית

- 132 יוחנן ברויאר
הענף הבבלי של לשון המשנה וזיקתו לחומר האפיגרפי מארץ ישראל
- 141 אורי מור
מה בין שְׁרָפָה לְשִׁרְיָה בלשון חכמים למסורתיה:
עיון מחודש בשמות הפעולה של הבניין הקל
- 153 ברק דן
שרידי ארמית יהודית מערבית חיה בסוף האלף הראשון
- 163 כריסטיאן שטאדל
סוגיות במשפט התנאי בארמית השומרנית

מדור אנגלי

- [15] ג'פרי כ'אן
הדגשה פונולוגית בארמית מזרחית-צפונית חדשה
- [5] תקצירים

Table of Contents

Preface	7
The Status of Research	
MOSHE BAR-ASHER Oriental and Maghrebi Jewish Languages and the Traditions of Hebrew	1
CHAVA TURNIANSKY Jewish Languages – Past, Present and Future	23
AHARON MAMAN Linguistic Traditions and Jewish Languages: The State of the Art	34
Language Traditions and Jewish Languages	
CYRIL ASLANOV The Shift [ʃ] > [s] in Lithuanian Yiddish and in the Lithuanian Tradition of Hebrew: A Tentative Explanation	45
YOSEF TOBI Sociolinguistic Aspects of Printed Judeo-Arabic Literature in Tunisia: The North (Tunis and Sousse) versus the South (Djerba)	55
DORON YA'AKOV Two Comments on the Shva in Yemenite Language Tradition	67
JULIA KRIVORUCHKO A Fourteenth-Century Karaite (?) Judeo-Greek Glossary on Prophets: Seventy Faces of Torah	79

MICHAEL RYZHIK
Between the Hebrew of the Jews in Southern Italy and the
Language of Qaraites: In Search of Regional Hebrew in
the Eastern Mediterranean 91

ORA (RODRIGUE) SCHWARZWALD
Hebrew *hinne*, *wəhinne* and *hen* in the Ladino and Medieval Spanish
Bible Translations of Genesis 113

The Language of the Sages and Aramaic

YOCHANAN BREUER
The Babylonian Branch of Mishnaic Hebrew and its Relationship
with the Epigraphic Material from Palestine 132

URI MOR
The Distinction between שְׂרִיפָה and שְׂרָפָה in Rabbinic Hebrew
Traditions: A Revised Examination of the Verbal Noun of the
Qal Stem 141

BARAK DAN
Remnants of Living Western Jewish Aramaic at the End
of the First Millennium 153

CHRISTIAN STADEL
Studies in the Conditional Sentence in Samaritan Aramaic 163

English Section

GEOFFREY KHAN
Phonological Emphasis in North-Eastern Neo-Aramaic [15]
Summaries [5]